

חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 19), התשס"ה-2005*

הוספת סעיף 4א

1. בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹ (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 4 יבוא:

4א. (א) מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש, רשאי הוא –
"חשש ממשי לפגיעה חמורה – סמכות ואחריות

(1) להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה, ובכלל זה להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו;

(2) להורות לגוף הצלה, כהגדרתו בסעיף 90א, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי כל דין;

(3) לצורך הצלת הנפש או הרכוש, להיכנס לכל מקום שהכניסה אליו נדרשת באופן חיוני ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלבד שהשוטר זיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום והודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, ביקש את הסכמתו לכניסה והזהירו כי יש בכוונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא יחולו אם נוכח השוטר לדעת כי לא נמצא איש במקום.

(ב) שימוש בסמכויות כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, באישור קצין משטרה.

(ג) (1) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי סעיף קטן (א) (1) או (2) (בסעיף קטן זה – מבצע הוראה) והמקום אחריות בניזיקין.

(2) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הניזיקין [נוסח חדש]².

(ד) פעל אדם, בלא שכר, בהתאם להוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף 90ד – יראו אותו כמתנדב כהגדרתו בסעיף 287 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³, ויחולו עליו הוראות פרק י"ג לאותו חוק.

(ה) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מסמכויות שוטר לפי כל דין.

תיקון סעיף 5

2. בסעיף 5 לפקודה, ברישה, במקום "מכלליות סעיף 4" יבוא "מהוראות סעיפים 4 ו-4א".

הוספת פרק ששי 1

3. אחרי סעיף 90 לפקודה יבוא:

"פרק שישי 1: אירוע אסון המוני

הגדרות 90א. בפרק זה –

* התקבל בכנסת ביום כ' בתמוז התשס"ה (27 ביולי 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 194, מיום י"ב בתמוז התשס"ה (19 ביולי 2005), עמ' 1072.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח התשס"ד, עמ' 430.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

"אירוע אסון המוני" – אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, בביטחון הנפש או ברכוש המתייחס לציבור גדול או לשטח גדול, או אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור, לרבות מחמת פגע טבע, מפגע סביבתי, אירוע חומרים מסוכנים, אירוע כימי או ביולוגי, אירוע קרינה רדיולוגי, תאונה או פעילות חבלנית עוינת;

"אירוע חומרים מסוכנים", "חומר מסוכן" – כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴ (בפרק זה – חוק החומרים המסוכנים);

"אירוע כימי או ביולוגי" – אירוע שנגרם כתוצאה מפעילות חבלנית עוינת, שבעקבותיו נחשף או עלול הציבור להיחשף לחומרים כימיים או ביולוגיים שעלולים לגרום לפגיעה בשלום הציבור או בבריאותו;

"אירוע קרינה רדיולוגי" – אירוע שבעקבותיו נחשף או עלול הציבור להיחשף לקרינה מייננת במנה החורגת מרמת ההתערבות הנמוכה ביותר שנקבעה לאוכלוסיה בלוח V של המהדורה האחרונה של התקן הבין-לאומי להגנה מפני קרינה (International Basic Safety Standards for Protection against Ionizing Radiation and for Safety of Radiation Sources - IAEA); התקן האמור יפורסם באתר האינטרנט של הוועדה לאנרגיה אטומית ויופקד לעיון הציבור באגף הרישוי של הוועדה האמורה;

"גוף הצלה" – גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה:

(1) אגודת מגן דוד אדום בישראל, שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התש"י-1950⁵;

(2) רשות כבאות, כהגדרתה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959⁶ (בפרק זה – חוק שירותי הכבאות);

(3) רשות מקומית, כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951⁷ (בפרק זה – חוק ההתגוננות האזרחית), או איגוד ערים, כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955⁸;

(4) ממונה על אירוע חומרים מסוכנים, כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים;

(5) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה;

"הוראות להפעלה משולבת" – הוראות המחייבות טיפול באירוע אסון המוני ובהיערכות לו, כפי שקבעו המשטרה וצבא הגנה לישראל, כל אחד בתחום אחריותו, בהתייעצות עם גופי הצלה, הכוללות

⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

⁵ ס"ח התשי"י, עמ' 175.

⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 199.

⁷ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

⁸ ס"ח התשט"ו, עמ' 48.

בין השאר הוראות לענין מענה מערכת לאירוע אסון המוני, פיקוד ושליטה בעת אירוע כאמור, וכן תיאומים בין הארגונים והגופים הפועלים במהלכו;

"הוראות מקצועיות" – הוראות המסדירות את אופן הטיפול המקצועי של גוף הצלה באירוע אסון המוני, במסגרת מילוי תפקידו וסמכויותיו לפי כל דין, כפי שקבע אותו גוף, בהתאם להוראות להפעלה משולבת;

"הרמטכ"ל, "חייל", "פקודות הצבא" – כהגדרתם בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁹ (בפרק זה – חוק השיפוט הצבאי);

"קצין משטרה" – קצין משטרה בדרגה ובתפקיד שייקבע לענין פרק זה בפקודות משטרת ישראל כמפקד האירוע;

"קצין צה"ל" – חייל בדרגת קצונה ובתפקיד כפי שייקבע בפקודות הצבא;

"שטח המוחזק על ידי צה"ל" – שטח שהרמטכ"ל הודיע עליו בכתב לשר;

"שטח של מיתקן ביטחוני" – שטח ששר הביטחון הודיע עליו בכתב לשר.

הכרזה על אירוע אסון המוני 90. (א) (1) שוכנע השר כי קיימת סבירות גבוהה שיתרחש אירוע אסון המוני או כי מתרחש אירוע אסון המוני, רשאי הוא להכריז במדינה כולה או בשטח מסוים על אירוע אסון המוני; לענין זה –

"שוכנע השר" – בין לבקשת שר נוסף ובין מיזמתו, ובמידת הצורך בהתייעצות עם שר נוסף;

"שר נוסף" – שר שהטיפול באירוע האסון ההמוני הוא גם בתחום אחריותו, בין על פי דין ובין על פי החלטת הממשלה.

(2) הודעה על הכרזה כאמור בפסקה (1) תימסר לשר הביטחון ולמפקח הכללי ותיכנס לתוקפה עם מסירתה למפקח הכללי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הסמכות הנתונה לשר באותו סעיף קטן תהא נתונה –

(1) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו, כולו או חלקו, בתוך שטח של מיתקן ביטחוני או בתחומי שטח המוחזק על ידי צה"ל – לראש הממשלה או לשר הביטחון; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר ולרמטכ"ל;

(2) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח, שעל פי החלטת הממשלה, האחראיות לביטחון הפנים בו היא של צה"ל – לשר הביטחון, ובמידת הצורך בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר ולרמטכ"ל;

(3) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח שהוכרו לגביו מצב מיוחד בעורף או בתקופת קרבות, כמשמעותם בחוק ההתגוננות האזרחית – לשר הביטחון, בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר ולמפקח הכללי;

⁹ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

(4) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בכלי תעבורה בשירות מערכת הביטחון, לאחד מאלה, לפי הענין –

(א) לשר, בהתייעצות עם שר הביטחון; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר הביטחון ולמפקח הכללי;

(ב) לשר הביטחון, אם הודיע לשר כי בכוונתו להפעיל את הסמכות; הודיע שר הביטחון כאמור, תהא הסמכות נתונה לו וההודעה על ההכרזה תימסר לשר ולרמטכ"ל;

(5) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית ולגבי אירוע קרינה רדיולוגי – לראש הממשלה; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר, לשר הביטחון ולרמטכ"ל;

(6) לגבי אירוע כימי או ביולוגי – לשר הביטחון, בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר, למפקח הכללי ולרמטכ"ל.

(ג) הודעה על הכרזה כאמור בפסקאות (1), (2), (4) ו-(5) של סעיף קטן (ב) תיכנס לתוקפה עם מסירתה לרמטכ"ל, והודעה על הכרזה כאמור בפסקאות (3), (4) ו-(6) של אותו סעיף קטן תיכנס לתוקפה עם מסירתה למפקח הכללי.

100.ג. (א) (1) תוקפה של הכרזה לפי סעיף 90ב יפקע בתום 48 שעות משעה שניתנה עליה הודעה.

תוקף הכרזה על אירוע אסון המוני

(2) השר שנתן את ההכרזה רשאי להאריך את תוקפה לתקופת זמן נוספת, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה הנוספות לא יעלה על 96 שעות.

(3) הממשלה רשאית להאריך את תוקף ההכרזה לתקופת זמן נוספת ובלבד שסך כל תקופות ההארכה על ידה, לא יעלה על שבעה ימים; הממשלה רשאית להאריך את תקופת תוקפה של ההכרזה, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לתקופות נוספות.

(ב) הכרזה לפי סעיף 90ב, הארכת תוקפה או ביטולה, יובאו לידיעת הציבור בידי נותנם, באופן שייקבע וכן יפורסמו בהקדם האפשרי ברשומות.

(ג) הכרזה לפי סעיף 90ב דינה כדין הודעה מטעם הממשלה לפי סעיף 46 לחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965¹⁰, סעיף 50 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990¹¹, וסעיפים 6ב ו-6ג לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹².

100.ד. (א) באירוע אסון המוני, למעט אירוע כאמור בסעיף קטן (1), תהא משטרת ישראל אחראית לפיקוד ולשליטה בטיפול באירוע ויהיו לה הסמכויות כמפורט בפרק זה.

¹⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 106.

¹¹ ס"ח התש"ן, עמ' 59.

¹² ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(ב) בלי לגרוע מהוראות פרק זה, יהיו כל גוף הצלה וכל משרד ממשלתי או כל גוף אחר, מוסמכים ואחראים לנקוט את כל האמצעים הנדרשים לשם היערכות לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או לצמצום נזקים בעת התרחשותו של אירוע כאמור בתחום שהם מופקדים עליו לפי כל דין, ובהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות.

(ג) באירוע אסון המוני, למעט אירוע כאמור בסעיף קטן (ז), רשאי שוטר, נוסף על סמכויותיו לפי כל דין ולצורך הטיפול באירוע, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות להלן, באישור קצין משטרה ובתוך פרק הזמן שקבע באישורו, או אם ניתנה הכרזה כאמור בסעיף 90ב, כל עוד ההכרזה כאמור בתוקף:

(1) להורות לגוף הצלה, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו לצורך מילוי תפקידו;

(2) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה;

(3) להורות למי שבבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בפיקוחו ציוד או חומר, להעמיד את הציוד או החומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה;

(4) לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו, וכן לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שקבע.

(ד) (1) אישור קצין משטרה להפעלת הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (ג) יינתן ככל שהדבר נדרש לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת פגיעה חמורה בסביבה או לצמצום היקף אירוע האסון ההמוני או תוצאותיו ובלבד שלענין סעיף קטן (ג)(3), יינתן האישור רק אם שוכנע קצין המשטרה כי אין די בציוד או בחומר העומד לרשותו או לרשות גופי ההצלה, לפי הענין, וכי השימוש בציוד או בחומר הנדרש הוא חיוני ודחוף.

(2) קצין המשטרה רשאי לתת אישור כאמור בפסקה (1) בתוך פרק זמן שלא יעלה על יומיים לאחר היום שבו נודע למשטרת ישראל על קרות אירוע האסון ההמוני, ואם ניתנה הכרזה כאמור בסעיף 90ב, כל עוד ההכרזה בתוקף.

(ה) שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש לצורך כפיית ציות להוראות שניתנו כדין לפי סעיף קטן (ג).

(ו) (1) באירוע אסון המוני, רשאי שוטר או מי שממלא תפקיד בגוף הצלה, להיכנס לכל מקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלבד שזיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום, הודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, והזהירו כי יש בכונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא תחול אם נוכח השוטר או ממלא תפקיד כאמור לדעת כי לא נמצא אדם במקום.

(2) שימוש בסמכויות לפי פסקה (1), ככל שהדבר נוגע לתחומי שטח של מיתקן ביטחוני או לשטח המוחזק בידי צה"ל, או לשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, יהיה בהסכמה עם הרמטכ"ל או עם הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (בפרק זה – המלמ"ב), לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך.

(ז) באירוע אסון המוני, שסמכות ההכרזה עליו נתונה לראש הממשלה או לשר הביטחון, כאמור בסעיף 90ב(ב)(1), (2), (3), (4)ב, (5) או (6), יהיו הסמכויות הנתונות למפקח הכללי לפי פרק זה – לרמטכ"ל, הסמכויות הנתונות לקצין משטרה לפי פרק זה – לקצין צה"ל, והסמכויות הנתונות לשוטר לפי פרק זה – לחייל, ויראו את האחריות לפי חוק זה כאילו הועברה לצה"ל לפי סעיף 90ב.

(ח) אחת לשנה יגיש השר לכנסת דיווח בדבר שימוש בסמכויות לפי סעיף זה בפרק זמן העולה על יומיים.

(ט) הוראה שניתנה לפי סעיף זה גוברת על צו לפי סעיף 23 לחוק שירותי הכבאות, ועל צו גיוס לפי סעיף 24 לחוק האמור.

90ה. (א) בסעיף זה ובסעיף 90 –

החזרת ציוד

"בעל ציוד" – לגבי ציוד הרשום לפי דין – הבעל הרשום, ולגבי ציוד אחר – מי שהוכיח, בדרך שתיקבע בתקנות, כי הוא בעל הציוד;
"ציוד" – לרבות חומר.

(ב) העמיד אדם ציוד לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה בהתאם להוראה לפי סעיף 190ג(3), יוחזר הציוד למעט חומר שהתכלה למי שנלקח ממנו, מיד עם תום הטיפול באירוע אסון המוני או בתום תקופה שלא תעלה על יומיים ממועד מתן ההוראה; לא הסתיים הטיפול באירוע בתוך יומיים, רשאי המפקח הכללי להאריך את התקופה לתקופה נוספת, ובלבד שלא תעלה על תקופת תוקפה של ההכרזה.

(ג) בעל ציוד זכאי לתשלום בעד ההוצאות הכרוכות בהחזרת הציוד לרשותו, בשיעור שייקבע בתקנות כאמור בסעיף 190ב(ב).

190. (א) לא הוחזר ציוד או נגרם נזק לציוד שהועמד לרשות גופי ההצלה בהתאם להוראה לפי סעיף 190ג(3), יפצה אוצר המדינה את בעל הציוד בעד הציוד שלא הוחזר כאמור, או בעד כל נזק שנגרם לציוד, וכן ישולמו דמי שימוש בעד הציוד.

פיצויים, דמי שימוש והחזר הוצאות

(ב) השר, באישור שר האוצר, יתקין תקנות בענין הדרכים להגשת בקשה של בעל ציוד לקבלת פיצויים, לרבות המועד להגשת בקשה, אופן קביעת הפיצויים, שיעור דמי השימוש בציוד, החזר הוצאות ותשלום ריבית והפרשי הצמדה לגבי תשלומים כאמור שלא שולמו במועדם.

(ג) החלטה בדבר מתן פיצויים כאמור בסעיף קטן (א) ובדבר גובהם תינתן בתוך 90 ימים ממועד הגשת בקשה לקבלת פיצויים, והפיצויים ישולמו בתוך 30 ימים ממועד מתן ההחלטה.

(ד) לא תהיה לאדם כל עילת תביעה על פי כל דין בשל נזק שנגרם לציוד, שהועמד לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה בהתאם להוראה שניתנה לפי סעיף 190(ג), או בקשר להוצאות שנגרמו לו או רווח שנמנע ממנו עקב העמדת הציוד כאמור, אלא לפי הוראות סעיף זה.

הכרזה על תרגיל 190. (א) מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף ההצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל.

(ב) גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה.

(ג) המועדים לעריכת תרגילים ייקבעו בידי מפקד המשטרה בהתייעצות עם גופי ההצלה.

(ד) התרגילים ייערכו בהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות.

190. (א) בעת תרגיל רשאי מפקד המשטרה על אף האמור בכל דין –

סמכויות בעת תרגיל

(1) להורות לגוף ההצלה לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו;

(2) להודיע לבעל עסק שהוא מפעל לחומרים מסוכנים, על קיומו של תרגיל הנוגע לעסק כאמור, ומשהודיע על כך חייב בעל העסק לאפשר את שיתוף העובדים והציוד של העסק בתרגיל; בסעיף קטן זה, "מפעל לחומרים מסוכנים" – מקום שבו מאחסנים, מעבדים, מייצרים או עוסקים בדרך אחרת בחומר מסוכן, או בפסולת של חומר מסוכן, או שחומר מסוכן נוצר בו בתהליך העיבוד או הייצור.

(ב) בעת תרגיל, רשאי שוטר או מי שממלא תפקיד בגוף הצלה, להיכנס לכל מקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, ובלבד שהודעה על התרגיל תימסר זמן סביר מראש לבעלים או למחזיק במקום.

(ג) שימוש בסמכויות לפי סעיף זה, ככל שהדבר נוגע לתחומי שטח של מיתקן ביטחוני או לשטח המוחזק על ידי צה"ל, או לשטח מרכזי המוחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, יהיה בהסכמה עם הרמטכ"ל או המלמ"ב, לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך.

190. (א) המפר הוראה שניתנה בידי שוטר או חייל לפי סעיפים 190 או 190ח, או המפריע לשוטר, לחייל או לאדם אחר הממלא תפקיד על פי דין בעת אירוע אסון המוני, דינו – מאסר שלוש שנים; עשה כאמור בעת תרגיל, דינו – מאסר שנה.

עונשין

(ב) בעל עסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹⁵, שעשה כאמור בסעיף קטן (א), רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי רישיון שניתן לפי החוק האמור, ויחולו עליו הוראות סעיף 14 לאותו חוק.

¹⁵ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

90. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי פרק זה (בסעיף זה – מבצע הוראה) והמקים אחריות בנויקין.

(ב) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הנויקין [נוסח חדש].

90א. (א) צה"ל ושירות ההתגוננות האזרחית, כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, יסייעו למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע כאמור.

סיוע צה"ל
שירות
ההתגוננות
האזרחית

(ב) הסיוע כאמור בסעיף קטן (א) יינתן בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבעו שר הביטחון או הממשלה.

(ג) דין כוחות צה"ל ושירות ההתגוננות האזרחית שיועמדו לפי הוראות סעיף זה, לצורך סיוע למשטרת ישראל, כדין גוף הצלה לפי חוק זה.

90ב. (א) בעת אירוע אסון המוני, לרבות אירוע צפוי, רשאי שר הביטחון לבקשת השר, או רשאי ראש הממשלה להורות לצה"ל למלא את תפקיד משטרת ישראל בפקוד ובשליטה באירוע, כולו או מקצתו.

העברת תפקיד
לצה"ל

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעת אירוע כימי או ביולוגי, או בעת אירוע אסון המוני שמקורו בשטח שהוכרז לגביו מצב מיוחד בעורף או בתקופת קרבות, כמשמעותם בחוק ההתגוננות האזרחית, רשאי שר הביטחון, בהתייעצות עם השר, להורות לצה"ל כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) הוראה כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) תציין את התחומים ואת התקופה שבהם ימלא צה"ל את תפקיד משטרת ישראל כאמור; ניתנה הוראה כאמור, יקבע הרמטכ"ל קצין צה"ל לפקד על האירוע.

(ד) שר הביטחון לבקשת השר, או ראש הממשלה, רשאי להאריך את התקופה שצוינה בהוראה או לקצרה.

(ה) תוקפה של הוראה לפי סעיף זה יפקע בתום התקופה שנקבעה בה או בתום תוקפה של ההכרזה שניתנה לפי סעיף 90ב, לפי המוקדם.

(ו) משניתנה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) תסייע משטרת ישראל לצה"ל בטיפול באירוע, ובהיערכות לקראת אירוע כאמור; סיוע כאמור, יינתן בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבע השר;

(2) דין כוחות המשטרה שיועמדו לפי הוראות סעיף קטן זה, לצורך סיוע לצה"ל, כדין גוף הצלה לפי חוק זה;

(3) לצורך מילוי תפקידו יהיו הסמכויות הנתונות למפקח הכללי לפי פרק זה – לרמטכ"ל, הסמכויות הנתונות לקצין משטרה לפי פרק זה – לקצין צה"ל, והסמכויות הנתונות לשוטר לפי פרק זה – לחייל.

90ג. (א) הסמכויות הנתונות למפקד המשטרה ולשוטר לפי סעיפים 90 ו-90א יהיו נתונות למפקד צבאי ולחייל לצורך עריכת תרגיל, ולשם היערכות צה"ל לטיפול באירוע אסון המוני כאמור בפרק זה; לענין זה, "מפקד צבאי" – חייל בדרגת קצונה ובתפקיד כפי שייקבע בפקודות הצבא.

סמכות צה"ל
לעריכת תרגיל

(ב) משטרת ישראל תסייע לצה"ל בעת תרגיל שהכריזו מפקד צבאי בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבע השר.

(ג) דין כוחות המשטרה שיועמדו לפי הוראות סעיף זה, לצורך סיוע לצה"ל, כדין גוף הצלה לפי חוק זה.

פטור מפרסום 90י. מסר שר הביטחון או הרמטכ"ל, לפי הענין, הודעה בדבר שטח של מיתקן ביטחוני או שטח המוחזק על ידי צה"ל, תימסר ההודעה גם לידיעת האחראים על אותם שטחים; הודעה כאמור לא תפורסם ברשומות.

דין המדינה 90טו. לענין פרק זה, דין המדינה כדין כל אדם, למעט לענין ציוד ונכסים של צה"ל ושל הוועדה לאנרגיה אטומית.

סייג לתחולה 90טז. הוראות פרק זה לא יחולו על אירועים שלגביהם חל חוק ההתגוננות האזרחית.

משכן הכנסת ורחבתו – הוראות מיוחדות 90יז. בלי לגרוע מהוראות חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשב"ח-1968¹⁴ (בסעיף זה – חוק המשכן), הפעלת הסמכויות לפי פרק זה לגבי אירוע אסון המוני במשכן הכנסת או ברחבת הכנסת כהגדרתם בחוק המשכן, תהא לפי נוהל שיתוף פעולה, שייקבע בהסכמה בין קצין הכנסת או מי שהוא הסמיך לכך, לבין המפקח הכללי או הרמטכ"ל, לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך.

שמירת דינים 90יח. אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מסמכויות שוטר או חייל לפי כל דין.

4. בחוק מגן דוד אדום, התש"י-1950¹⁵, בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) להיערך לקראת אירוע אסון המוני, כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁶, ולהשתתף בתרגילים לצורך כך."

5. בחוק שירות עבודה בשעת חירום, התשב"ח-1967¹⁷ –
(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "מפעל למתן שירותים קיומיים", בסופה יבוא "או בעת אירוע אסון המוני";

(ב) אחרי ההגדרה "מצב מיוחד בעורף" יבוא:

"אירוע אסון המוני" – כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁶;"

(2) אחרי סעיף 16א יבוא:

16ב. הוכרו על אירוע אסון המוני לפי הוראות סעיף 90ב לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, רשאי שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לאחר התייעצות עם ראש הממשלה, עם השר לביטחון הפנים או עם שר הביטחון, לפי הענין, להכריזו בצו שהוראות פרק זה יחולו בשטח שעליו חלה ההכרזה ועל מפעלים למתן שירותים

¹⁴ ס"ח התשב"ח, עמ' 197.

¹⁵ ס"ח התש"י, עמ' 175; התשס"ג, עמ' 197.

¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח התשס"ה, עמ' 966.

¹⁷ ס"ח התשב"ח, עמ' 86; התשס"ד, עמ' 51.

קיומיים הדרושים לתפקודו של השטח בין שהם מצויים בשטח ובין מחוץ לו; צו לפי סעיף זה יפקע במועד שבו תפקע ההכרזה על אירוע אסון המוני, אלא אם כן ביטל שר התעשייה המסחר והתעסוקה את הצו קודם לכן.”

תיקון חוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל – מס' 3

6. בחוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל, התשמ"ז-1987¹⁸ –

(1) בסעיף 27, אחרי פסקה (3) יבוא:

”(4) לענין ציוד הנדרש במקרה של אירוע אסון המוני, כהגדרתו בסעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁶ (בחוק זה – אירוע אסון המוני) – השר לביטחון הפנים.”;

(2) בסעיף 28, במקום ”שביטחון המדינה או אספקת שירותים חיוניים לציבור” יבוא ”שביטחון המדינה, אספקת שירותים חיוניים לציבור או טיפול באירוע אסון המוני”.

תיקון חוק החומרים המסוכנים – מס' 4

7. בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993¹⁹ –

(1) בסעיף 1 –

(א) לפני ההגדרה ”חומר מסוכן” יבוא:

”אירוע חומרים מסוכנים” – התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;

”גוף הצלה” – כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁶ (בחוק זה – פקודת המשטרה);”;

(ב) אחרי ההגדרה ”ממונה” יבוא:

”ממונה על אירוע חומרים מסוכנים” – מי שהשר הסמיכו להיות ממונה על אירוע חומרים מסוכנים לפי הוראות סעיף 1ג16;”;

(2) אחרי סעיף 16ג יבוא:

”מינוי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים” – מינוי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים מבין עובדי משרדו, או מבין עובדי רשות מקומית בהסכמת ראש אותה רשות.

תפקידי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים וסמכויותיו

16ג. (א) לממונה על אירוע חומרים מסוכנים יהיו התפקידים המנויים בסעיף זה בעת אירוע חומרים מסוכנים או בעת שהוא פועל כגוף הצלה לפי סעיף 4א(א)2 או פרק שישי 1 לפקודת המשטרה, ובעת תרגיל להיערכות לקראת אירוע חומרים מסוכנים:

(1) גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים ולאחריו;

(2) הערכת סיכונים בעת אירוע חומרים מסוכנים;

(3) מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה”ל, לפי בקשתם, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים, כדי למנוע, לצמצם או להפסיק סכנה לאדם ולסביבה וכן מתן

¹⁸ ס”ח התשמ”ז, עמ’ 56; התשנ”ג, עמ’ 56.

¹⁹ ס”ח התשנ”ג, עמ’ 28; התשס”ד, עמ’ 139.

ייעוץ מקצועי כאמור לגבי הנחיות התנהגות לציבור ולגופי ההצלה; לענין פסקה זו, "קצין משטרה", "קצין צה"ל" – כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה;

(4) מתן ייעוץ מקצועי להחזרת המצב באזור האירוע לקדמתו והנחיות לשיקום אזור האירוע.

(ב) לצורך ביצוע תפקידיו לפי סעיף קטן (א), יהיו לממונה על אירוע חומרים מסוכנים הסמכויות המפורטות להלן:

(1) לדרוש מאדם המצוי באזור האירוע או מאדם שיש לממונה על אירוע חומרים מסוכנים יסוד להניח כי יש לו קשר לאירוע או מידע בקשר אליו, להזדהות;

(2) להיכנס לכל מקום ככל הדרוש לטיפול באירוע החומרים המסוכנים לשם מניעה וצמצום סכנה לחיי אדם;

(3) לדרוש מסמכים, לעיין בהם וליטול אותם או העתקים מהם;

(4) לערוך חיפוש במקום בלא צו שופט, אם יש לו יסוד סביר להניח שבאותו מקום מצויים חומרים מסוכנים העלולים לגרום סכנה ממשית ותכופה לחיי אדם;

(5) ליטול דוגמה מכל חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן;

(6) לתפוס חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן, ככל הדרוש להצלת חיי אדם או רכוש או לצמצום היקף אירוע חומרים מסוכנים או תוצאותיו; חומר שנתפס כאמור יוחזר במידת האפשר ובהקדם האפשרי לאחר תום אירוע חומרים מסוכנים ולמי שממנו נתפס.

(ג) בעת שממונה על אירוע חומרים מסוכנים פועל כגוף הצלה לפי סעיף 4א(א) או פרק שישי 1 לפקודת המשטרה, השימוש בסמכויות לפי סעיף זה יהיה לפי הוראות שקיבל בהתאם להוראות הסעיף או הפרק האמורים, לפי הענין.

3116. (א) השר רשאי למנות ועדת בדיקה לשם בירור סיבותיו ונסיבותיו של אירוע חומרים מסוכנים, ובמטרה להפיק לקחים (בחוק זה – ועדת בדיקה); ועדת הבדיקה תגיש לשר מסקנות והמלצות.

(ב) בטרם תגיש ועדת בדיקה מסקנות והמלצות לפי סעיף קטן (א), תינתן הזדמנות לגוף הצלה שביקש זאת להשמיע את עמדתו.

(ג) לצורך ביצוע תפקידיו יהיו לחבר ועדת הבדיקה סמכויות אלה:

(1) סמכויות חקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)²⁰, והוראות סעיף 3 לפקודה האמורה יחולו על הבדיקה;

²⁰ חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

(2) הסמכויות האמורות בסעיף 2ג16(ב)3(5);

(3) הסמכות לבקש משופט צו חיפוש כדי להבטיח הצגתו של מסמך או חפץ הדרוש לבדיקה, והסמכות לבצע חיפוש על פיו; על צו כאמור יחולו הוראות הפרק השלישי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969²¹.

ממונה על אירוע חומרים מסוכנים – הגבלת סמכות ממונה על אירוע 4ג16. (א) באירוע חומרים מסוכנים שמקורו בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, או שמקורו בשטח של מיתקן ביטחוני או בשטח המוחזק על ידי צה"ל, כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה, לא יחולו הוראות סעיף 2ג16, אלא אם כן אישר ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, את הפעלת סמכויותיו של ממונה על אירוע חומרים מסוכנים הקבועות באותו סעיף.

(ב) ועדת בדיקה לענין אירוע כאמור בסעיף קטן (א) תמונה בידי ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, ואחד מחבריה ימונה לפי המלצת השר;

(3) בסעיף 16ד(א) ברישה, לפני "חוק זה" יבוא "בלי לגרוע מהוראות סעיפים 2ג16, 3ג16 ו-4ג16".

גדעון עזרא
השר לביטחון הפנים

אריאל שרון
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

²¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

חוק תשלומים לפדויי שבי, התשס"ה-2005*

הגדרות

1. בחוק זה –

"הוועדה" – הוועדה להכרה באדם כפדויי שבי שמונתה לפי הוראות סעיף 3;

"פדויי שבי" – מי שהוכר לפי הוראות סעיף 2 לצורך קבלת תשלומים לפי חוק זה;

"שירותי הביטחון" – כהגדרתם בסעיף 63 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970¹;

"שירות בכוחות הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) שירות בשירותי הביטחון כהגדרתו בסעיף 63 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970;

(2) שירות במשטרת ישראל;

* התקבל בכנסת ביום י"ט בתמוז התשס"ה (26 ביולי 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 172, מיום ז' באייר התשס"ה (16 במאי 2005), עמ' 618.
¹ ס"ח התש"ל, עמ' 65.